

Pisortanit ikiorsiissutitut malittarisassanik qanoq ililluta sukaterisinnaavugut kiisalu qanoq pitsanngorsarsinnaanerigut apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut, taamaalilluta suliffissaaleqisunut atugassaritaasut pitsanngorsarnissaat kiisalu utaqqiinnartunngortitsinaveersarneq anguniarlugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit)

Akissuteqaat

(Ilaqtariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisuni ilaasortaq)

Siullermeerneqarnera

Qujanaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit, taamatut siunnersuuteqarnermigut periarfissiimmat politikikkut soqutiginaateqartumut Naalackersuisuniillu isiginiarneqartumut siunnersuuteqarsimanernut.

Isumaginninnerup suliffeqarnerullu tungaatigut Naalackersuisut anguniagarivaat, kikkulluunniit pisinnaasut inuiaqtigiit ingerlanneqarneranni peqataasariaqartut taamatullu inuiaqtigiit ingerlanneqarneranni kivitseqataasariaqarlutik.

Suliffissaaleqisut pisortanit ikiorserneqartartut eqqarsaatigalugit Naalackersuisut politikikkut anguniagarivaat, inuk kinaluunniit sumiginnarneqassanngitsoq aammalu iliuseqatit assigiinngitsut peqataaffigisariaqaraat taamaasillutillu suliffeqalernissaminnut ilinniagaqalernissamulluunniit qanillattuisinneqartariaqartut. Naalackersuisut isumaqatigaat manna tikillugu isiginiarneqaaqpallaartartoq pisortanit ikiorserneqaraanni aamma pisussaaffiliisoqartariaqarmat suliffeqalernissamut kajumissuseqarnissaq, taamaattumillu suleqataaffigineqartariaqartoq imminut pilersulersinnaanissamut qanillattuinnissaq – soorlu ilinniagaqarneq aqcutigalugu.

Akilerartarnermut Atugarissaanermullu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutimini takutippaa innuttaasut ilaannaat aningaasaqarniarnerat eqqarsaatigalugu annikitsuinnarmik pissutissaqartartut pisortanit pilersorneqarneqarnermiit suliffittaaraluarunik annikitsuinnarmik iluaquserneqarnissamut. Naalackersuisooqtigiit isumaqatigiissutaani naqissuserneqarpoq pisortanit ikiorsiisarnermut tunngatillugu nutaamik aqqqissuussisoqartariaqartoq, taamaasiornikkullu aqcutissiuunniarneqartariaqartoq sulisinnaasut tamarmik imminnut napatilersinnaanissaminnut aqcutissiuunneqarnissaat.

Inatsisartut pisortanit ikiorsiisarneq pillugu peqqussutaani § 7 naapertorlugu, kommunit aatsaat ikiorsiisarsinnaapput piumasaqaatit makku arlaat naammassineqarsimappat:

- Qinnuteqaateqartoq suliffissarsiortuuppat aammalu suliffissamik naapertuuttumik innersuussiffigineqarsimananilu nammineq iliuseqaateqarnermigut suliffissarsiortuuppat.
- Pineqartoq suliffeqalernissamut naleqquttuunngippat imaluunniit peqqiilluteqarpat
- Pineqartoq napparsimappat, meerartaarnerminut atatillugu sulinnigiffeqarpat taamaattumillu sulilernissamut innersuuneqarsinnaanani.

Taamaattumik inatsisini manna tikillugu atuuttuusut naapertorlugit pisortanit ikiorsiissuteqarnissaq ajornarpoq, pineqartup nammineq piumassutsini naapertorlugu sulisinnaassutsini atorniannigippagu imaluunniit suliffissamik neqerooruteqarfingeqarnermini

neqeroorutigineqartoq tigorusunngikkuniuk. Taamaattoq innuttaasoq isumaginninnikkut peqqissutsikkullu imak inissisimasimaguni sulisinnaassuseqarani taamaattumillu piffissami sulilersinnaalernissanilu tikillugu imaluunniit sulisinnaajunnaarnersiuteqalernissani tikillugu ikiorserneqarsinnaavoq.

Pisortanit ikiorsiisarnermut maleruagassat imak ilusilersorneqarnikuupput, pisortanit ikiorserneqartoq pisussaaffeqarmat imminut pilersaarusiorneqaassunnissamut suleqataasussaalluni, taamaasiornermigullu pinaveersaarteqataalissallugu pisortanit ikiorsiissutaannarnit napassuteqalersinnaanissani. Siumut pilersaarusiaq ilaqqartinneqarsinnaavoq qanoq iliorluni arlaatigut atornerluisuusimagaanni katsorsartittoqarsinnaanersoq, inuttut ineriartortitsisoqarsinnaanersoq, piginnaanngorsaasoqarsinnaanersoq, ilinnialersorneqarsinnaanersoq, sulilernissamut sungiusaasoqarsinnaanersoq, qanoq suliffissamik paarsilluartoqarsinnaanersoq, sulisinnaalersitsiniaasoqarsinnaanersoq allatullu piginnaanngorsaasoqarsinnaanersoq.

Innuttaasup suliffissamik innersuuneqarnini aammalu innersuussutigineqartoq naapertuuttutut isigineqarpat, pineqartoq suliffissarsiortutut naatsorsuutigineqarsinnaajunnaassaaq, taamaattumillu pisortanit ikiorserneqarsinnaajunnaassalluni. Taamatullu aamma ippoq innuttaasup suliffissamik innersuuneqarsimasup tassunga ornigutinngitsoorneratigut, qimagutiinnarneratigut imaluunniit nammineq iliuseqarnermigut pisuussutigisimassappagu sulileraluarnini unitsiinnarneqartariaqartoq.

Siunnersuuteqartup apeqquuserpaa, qanoq iliornikkut aalisakkanik suliffissuit aasaanerani suliffissaaleqisarnerisa aqqiiviginiarneqarsinnaanersoq. 2015-imut Aningaasanut Inatsimmi immikkoortitsisoqarsimavoq aqutissiuussisoqarsimalluni aasaanerani najugaqarfimmi allami suliarorsinnaanissamut, soorlu aalisakkanik suliffissuarnut suliarornermi siumut utimullu angalanermut akiliutsitsisoqarsinnaalerluni.

Siunnersuuteqartup taagorpai unammilligassat assigiinngitsut peqqutaasimasinnaasut taagorlugit, qanorlu iliorluni innuttaasup ilinnialernissamut suliffeqalernissamullu aqutissiuunneqarsinnaanera tikkuussiffigalugu. Isumaqaatigaara pissutsit tunuliaqutaasut – aamma allarpassuusinnaasut – apeqqutaqaataasinnaasarmata. Arlaatigut isumaginninnikkut, ilinniartitaanikkut suliffissaqartitsiniarnikkullu iliuseqassagutta tamatumuunalu innuttaasut amerlanerusut ataavartumik suliffittaartissinnaassagutsigit, pisariaqarpoq pilersaarusiornuarnissarput tassuunatigullu ungasinnerusoq isigalugu ataqaatigiissakkamik inuunerissuunissamut aqutissiuussinissaq tunaartaralugu inuiaqatigiit ineriartortinneqarnissaanut aqutissiuussinissaq.

Soorlu taareeriga Naalackersuisooqatigiit 2014-2018-llu akornanni anguniagassamittut isumaqaatigiissutigisimagaat, pisortanit ikiorsiissutaasartut nutaamik aqqissuussiffigineqartariaqartut. Taamaattorli pisariaqarpoq salliutillugu qulaajaalluaqqaartoqarnissaa, taamaasillunilu ilisimasaqarfiginerulerlutigu pisortanit ikiorserneqartartut pillugit paasisimasaqarnerulernissarput aammalu kommunini sullisseriaatsit qanoq ilusilersorneqarsimanerat eqqarsaatigalugu.

Sulilersitsiniaasarnermut peqqussut aamma aqqutigalugu periarfissaavoq innuttaasut ukiumikkut sulisinnaassuseqartut taamaattorli akunnattumik sulisinnaassuseqartut suliffissaqartinniartarnissaat. Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut Naalackersuisup augustip naalernerani borgmesterit

saaffiginnissuteqarfigisimavai, tassuunatigullu kajumissaarutigisimallugu sulilersitsiniaasarnermi peqqussut atorneqarnerulerneroqqullugu.

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit nutaamik aqqissuuniarneqarnerannut pissutaaqataavoq arlaatigut sulilersinnaanissamut aporfusartut, nalilersorlugit pisortanit ikiorserniarneqaraanni piumasaaqatit suusariaqarnersut aammalu assersuutigalugu innuttaasup suliffissamik innersuuneqarsimanini tigorussimassanngikkaluarpagu. Innuttaasunut sulisinnaassuseqartunut ikiorsiisariaqanngilagut tassunga naapertuuttumik suliffissamik innersuussassaqaarsinnaasimagutta.

Naalackersuisut pisortanit ikiorsiissuteqartarnerni maleruagassat sukumiisumik nalilersuiffiqineqarnissaat, aammalu ilumut maleruagassat suliffissaqarnikkut anguniakkanut sanilliutissagaanni naapertuuttuunersut, kommunini sullissinerni periutsit pisortanit ikiorserneqarnermiit imminut pilersorsinnaanissaq aqutissiuunniarneqartariaqartoq pillugit Inatsisartut oqaaseqaatissaannut siunnersuummi kaammattuut isumaqatigivaat. Taamatut Naalackersuisut suliniuteqarnerminni soqutigisaqartut assigiinngitsut akuutilersaarpaat, tamatumani ilanngullugit kommunit suliffeqarnikkullu illuatungeriit.

Taamatut oqaaseqarlunga oqallilluarnissassinnik kissaappassi.